

Werken met taalhandelingen. NT2 voor volwassen hooggeschoolde beginners.

1 mei 1993

Auteurs: [Kris Verbeeck](#), [Kristel De Wulf](#)

Volume: [22](#)

Nummer: [5](#)

Pagina's: 62-70

Documenten

- [vonk_jrg22_077.pdf](#)

62 animo nt2 voor volwassen hoog geschoolde beginners werken met taalhandelingen kris verbeeck kristel de wulf het leren van een tweede taal moet vooral gericht zijn op taalvaardigheid het is immers de bedoeling dat tweedetaalleerders zo vlug mogelijk talig kunnen functioneren in hun omgeving een cursus die enkel gericht is op taalkennis kan dat proces alleen maar vertragen van zodra de behoeften van de cursisten en de doelstellingen vastgesteld zijn wordt er gekozen voor een ingang waarlangs aan taalvaardigheid wordt gewerkt er bestaan verschillende mogelijke ingangen woorden schat grammatica teksten taalhandelingen deze laatste ingang vormt het onderwerp van dit artikel onder taalhandelingen verluister teksten staan we de omschrijvingen van datgene wat iemand in bepaalde situaties met taal taalhandelingen kunnen via luisterteksten in wil bereiken zoals informatie zinvolle contexten aangeboden worden uitwisselen emoties uitdrukken hoewel er nog andere mogelijkheden zijn raymakers volaart 1986 om een zullen wij uitgaan van luisterteksten de duidelijk overzicht te krijgen van de taalhandelingen tweedetaalverwerving van beginnende taalhandelingen waaraan taalleerders behoefte hebben leerders verloopt van receptief naar productief ben raadpleegden we o a lijsten van taalhandelingen hiermee bedoelen we dat taalleerders handelingen opgesteld door coumou 1987 de aangeboden taalhandelingen eerst moeten en vlijrt ants 1985 uit die enorme lijst met ten begrijpen voor ze ze zelf kunnen produceren taalhandelingen dient er een selectie gemaakt te worden voor een beginnersgroep in functie van de specifieke behoeften van de cursisten vervolgens is het van verwervingsproces belang om de geselecteerde taalhandelingen in realistische taalgebruikssituaties te plaatsen het volstaat niet om taalhandelingen te die taalgebruikssituaties worden gehaald uit selecteren die aan situaties te koppelen en de omgeving waarin de cursisten moeten in luisterteksten om te zetten de wijze kunnen functioneren waarop de luisterteksten worden ingeleid 1 22e jaargang nummer 5 mei juni 1993 15c 63 met of zonder visuele ondersteuning en de interac-

tie verdere verwerking van de luistertekst zijn van even groot belang wij gaan er-
van uit uit onderzoek blijkt dat interactie verbaal of dat er verschillende lagen
gelegd moeten non verbaal en betekenisonderhandeling worden om de verwerving
van taalhandelin een grote invloed hebben op het verwer gen te bevorderen
vingsproces er zal dan ook voor werkvor men gekozen worden die de interactie
kun een eerste laag bestaat uit het inleiden van nen bevorderen de luistertekst bij
zo n instap kan visuele ondersteuning een grote rol spelen het is daarbij echter ni-
et de bedoeling dat de taal handelingen an sick voorop gesteld worden cyclische
aanpak en uitgelegd worden via tekeningen wij zijn er veeleer voorstander van om
op een ondanks alle inspanningen zal een begin nende taaneerder na die verschil-
lende lagen natuurlijke wijze b v via een gesprek er voor de aangebrachte taalhan-
delingen niet te zorgen dat de taalhandelingen by the onmiddellijk verworven
hebben hij zal dus way worden geïntroduceerd zonder er nog niet alle aange-
brachte taalhandelingen expliciet de aandacht op te vestigen deze werkwijze
veronderstelt dat cursisten bij het begrijpen en in andere vergelijkbare taalge-
bruikssituaties kunnen integreren om het beluisteren van de tekst al een eerste zij
verwervingsproces verder te bevorderen het zeer summiere kennismaking hebben
zijn we voorstander van een cyclische aan gehad met de taalhandelingen die in de
pak de cyclische aanpak veronderstelt dat tekst aan bod komen de aangebrachte
taalhandelingen systema tisch herhaald worden terwijl de nieuwe een tweede laag
wordt gelegd door het taalhandelingen uitgebreid worden dit in beluisteren van
de tekst door middel van tegenstelling tot een lineaire aanpak waar gerichte vra-
gen wordt de situatie die in de bij pas nieuwe taalhandelingen worden aan luis-
tertekst aan bod komt duidelijk geboden als de vorige ingeoeffend en her gemaakt
vragen zoals wie spreekt met haald zijn wie waar zijn de personages wat gebeurt
er etc kunnen daarbij een hulp zijn in in het vervolg van dit artikel wordt ingegaan
dagelijkse taalgebruikssituaties zien cursis op varianten van oefeningen die bij
een ten immers wie er praat op welke manier gedifferentieerde aanpak nodig kun-
nen zijn en waar het gesprek plaats heeft deze de oefeningen worden gesitueerd
binnen informatie is essentieel voor het begrijpen het verwervingsproces en de be-
doeling van van het taalaanbod visuele ondersteuning de verschillende varianten
wordt verduide is bij de luisterteksten onontbeerlijk lijkt in een derde laag wordt
de betekenis van de taalhandelingen binnen de context van de luistertekst door
middel van activiteiten variëren op oefeningen duidelijker voor de cursisten de
doelgroep van een cursus nederlands de vierde laag heeft als doel de betekenis
voor hooggeschoolden kan zeer hete van de aangeboden taalhandelingen in te ro-
geen zijn differentieren binnen de groep bedden daartoe worden de taalhandelin
is dan ook een must dat kunt u realiseren gen ingeoeffend in andere contexten dan
door van een bepaalde oefening verschil die van de luistertekst lende varianten te
bedenken hoe dat gebeurt proberen we in wat volgt aan te mei juni 1993 nummer
5 22e jaargang t 4 4 64 allmiiiiim tonen hierbij zullen we de varianten plaat maken
hier volgt een aantal mogelijke sen binnen de verschillende fasen van het den ver-
wervingsproces we geven eveneens aan of het om een produktieve of een recep-
tieve oefening gaat welke doelstellin variant 1 gen met deze oefeningen kunnen
bereikt worden en welke interactiemogelijkheden de cursisten krijgen een aantal

prenten ze bieden elke prent heeft een nummer opdracht de oefening die hier besproken wordt is leg de prenten in een logische volgorde leg de tekeningen prenten in volgorde deel je volgorde mee d m v de cijfers die welke varianten zijn daar zoal van te op elk van de prenten vermeld staan vc 22e jaargang nummer 5 mei juni 1993 65 dit is een oefening waarbij de cursisten in teerders die weinig taalvaardig zijn en ook principe geen enkele taalkennis dienen te bij beginnende lezers die al een beetje taal gebruiken maar wel kennis van de wereld vaardig zijn en misschien ook al verbaler zij hoeven ook geen taal te produceren om kunnen reageren hun volgorde nadien duidelijk te maken ze tonen gewoon de cijfers die bij de tekeningen horen deze oefening is dus receptief variant 2 van aard u kunt wel vragen stellen over of commentaar geven op de volgorde de cur de cursisten krijgen een aantal prenten bij sisten kunnen op een verbale of non verba elke cursist zijn enkele prenten gedeeltelijk le manier op de vragen reageren bedekt en dus moeilijker te interpreteren de oefening kan gebruikt worden als instap opdracht leg de prenten in een logische bij een luistertekst of bij een les de oefening volgorde en schrijf er een verhaal bij stel legt nog geen verband met taalhandelingen nadien vragen aan je medecursist zodat fe tenzij misschien wanner u aan de cursisten meer informatie krijgt over de prenten en gerichte vragen gaat stern over de volgorde pas je verhaal aan rapporteer door het de oefening is bruikbaar bij beginnende verhaal voor te lezen mei juni 1993 nummer 5 22e jaargang 66 ten opzichte van de vorige opdracht is er eerst geschreven had aan de cursisten een en ander veranderd de opdracht dent trachten op basis van hun gesprek met de per twee gemaakt te worden de twee cur anderen hun eigen tekening binnen het ver sisten krijgen een blad met de prenten haal te situeren tenslotte worden de ver maar bij ieder van hen zijn verschillende halen voorgelezen en becommentarieerd prenten half bedekt de cursisten beginnen alle cursisten kunnen reageren door te luis met een verhaal te schrijven op basis van teren of hun tekening in het verhaal aan bod wat ze kunnen zien wanneer zij uit bepaal gekomen is en door te vergelijken hoe hun de prenten niet wijs geraken moeten ze informatie in het verhaal verwerkt is nadien aan hun medecursist vragen stellen over de gaan alle cursisten hun tekeningen samen prenten de medecursist mag de prent niet leggen en een volgorde verzinnen ze kun beschrijven maar antwoordt enkel op vra nen dan samen een verhaal maken ieder gen op basis van dat gesprek worden de vertelt bij zijn prent iets en de anderen pro verhalen aangepast nadien rapporteren de beren een samenhangend verhaal te cursisten door de verschillende verhalen maken voor te lezen de leerkracht kan de verschil len met de cursisten bespreken cursisten dit is een heel produktieve oefening waarbij kunnen onderling allerlei vragen stellen over de cursisten intensief met elkaar moeten het waarom van bepaalde passages in hun praten en overleggen dit zijn eisen die niet verhaal aan beginnende teerders kunnen worden gesteld maar die wel kunnen voor cursis deze opdracht is produktiever dan de vori ten die al wat taalvaardiger zijn de oefening ge om de opdracht te kunnen uitvoeren kan fungeren als instap om nadien over een moeten de cursisten met elkaar kunnen bepaald onderwerp te praten te lezen of overleggen zij oefenen hierbij allerlei taal naar een tekst te luisteren of de oefening handelingen die eerder al aangebracht wer kan meer als vastzetfase of herhalingsfase den

b v wagen om informatie reageren op van taalhandelingen gezien worden de vol-
vragen om informatie beschrijven van din gende taalhandelingen komen hierbij o-
a gen en personen om verduidelijking vragen aan bod overleggen met elkaar uit-
leg etc ze moeten ook al wat kunnen schrij geven aan elkaar beschrijven van iets
of ven dit zijn eisen die niet aan beginnende iemand vragen stellen om raad vra-
gen taalleerders kunnen worden gesteld commentarieren bekritisieren etc de oef-
ening kan gebruikt worden als instap op een luistertekst bij cursisten die produk-
tief al wat verder staan ze kan ook functio variant 4 neren als herhaling van
eerder aangebracht te taalhandelingen de cursisten krijgen een reeks prenten die
bij een luistertekst horen zie bijlage en waarvan er twee ontbreken opdracht leg
variant 3 de prenten in volgorde op basis van de luis tertekst zoek waar er prenten
ontbreken en iedere cursist krijgt een tekening van het teken zelf de ontbrekende
prenten verhaal opdracht noteer kort waarover rapporteer via de cijfers die op de
prenten het verhaal gaat wie wat waar wanneer staan en door de zelfgetekende
tekeningen wat ging vooraf hoe gaat het verder aan elkaar te tonen vertel dan aan
de overige cursisten wat er opduw prent staat dat gebeurt door elke deze oefening
heeft de bedoeling om na te cursist daarbij worden de prenten niet aan gaan in ho-
everre de cursisten een bepaalde elkaar getoond pas dan je verhaal dat je luis-
tertekst begrepen hebben ze kan bij een vc 22e jaargang nummer 5 mei juni 1993
67 v yv fi eerste luisterbeurt gebruikt worden of nadien variant 5 om na te gaan in
hoeverre de cursisten de tekst begrepen hebben de oefening kan vd de cursisten
beluisteren eerst een tekst en leclg receptief verlopen de cursisten kunnen krijgen
dan een reeks prenten met tekstbal rapporteren zonder te praten de leerkracht
lonnen daarin staat een gedeelte van de of de wat taanaardiger cursisten kunnen
dan luistertekst om in te vullen wat ontbreekt wel vragen stellen over de tekenin-
gen de krijgen ze een aantal taaluitingen opdracht minder taalvaardige cursisten
kunnen op een leg de prenten in de juiste volgorde vul in non verbale wijze of in
hun ogen taal en door wat in de tekstballonnen ontbreekt kies uit mimiek rea-
geren de meer taalvaardige ca de gegeven mogelijkheden de oefening sisten kun-
nen uitleggen waarom ze die teke kan moeilijker gemaakt worden door meer ning
hebben gekozen en waar die in het taaluitingen te voorzien dan het aantal in te ge-
heel past de cursisten trachten de taal vullen plaatsen handelingen uit de luis-
tertekst te begrijpen leg de tekeningen in de juiste volgorde vul in kies uit de tekst
werd beluisterd a dank u b die zullen het waarschijnlijk waarschijnlijk zijn ex-
cuseer d oeieda g g e graag f hoe kan dat nu g misschien h wilt u die naam eens
spellen pe t dat is dan a1112034 z2l7d frank aluuti ik heb woo craerrard dat moa
an vapsang aln hebben ze top naam verke erd d e g a e v e mei juni 1993 nummer
5 22e jaargang t 68 deze oefening kan receptief van aard zijn variant 6 indien de
cursisten enkel de cijfers dienen in te vullen die met de antwoorden overeen de
cursisten beluisteren een tekst nadien komen deze oefening kan produktiever zijn
krijgen ze een reeks prenten met ingevulde indien de cursisten de antwoorden ook
tekstballonnen de tekstdelen die daarin werkelijk moeten invullen door meerdere
onderstreept zijn geven niet letterlijk weer mogelijkheden aan te bieden dient er
tot het wat er in de luistertekst gezegd werd het laatste in te vullen item worden
nagedacht zijn taaluitingen die ongeveer hetzelfde de cursisten kunnen dan ook in-

terageren betekenen de cursisten krijgen eveneens over waarom ze bepaalde uitingen wel of een lijst met de correcte taaluitingen van de niet gepast vonden de bedoeling van de luistertekst opdracht leg de prenten in de oefening is om na te gaan in hoeverre de juiste volgorde vervang de onderstreepte taalhandelingen begrepen worden binnen tekstdelen door de passende taaluiting uit de context waarin ze werden aangebracht de bijgevoegde lijst leg de tekeningen in de juiste j volgorde g de tekst werd beluisterd wat is ongeveer hetzelfde vervang het onderstreepte door a dank u b die zullen het waarschijnlijk zijn c excuseer d goeiedag e graag f hoe kan dat nu g misschien i u die naam eens spellen uc a nn eens kiji hia u ac els vetgraeme gelu bi via batten es de gran landhiidli